

El sociòleg alemany reflexiona a Barcelona sobre la crisi democràtica, la por als forans i el paper de la religió com a possible espai d'escolta i transformació

Hartmut Rosa, sobre Ceuta: «Només podem entendre l'altre si ens obrim a ell»

Xavier Pete · 15 de setembre de 2026

Compartir:

Aquest dimarts al matí, durant la seva intervenció al Seminari sobre democràcia i religió. Necessitats i reptes, celebrat a l'Auditori del Districte Administratiu de la Generalitat de

Catalunya, el sociòleg alemany Hartmut Rosa ha acabat evocant una imatge que havia vist poc abans a la televisió de l'hotel on s'havia allotjat a Barcelona: **la crisi migratòria de Ceuta**. La situació que viu la ciutat autònoma li ha servit per exemplificar una de les qüestions centrals de la seva reflexió: què passa quan una societat deixa de mirar l'altre, quan ja no l'escolta i quan la por acaba convertint els qui arriben de fora en una amenaça?

«Pel que fa a Ceuta, si ens tanquem i no mirem a la cara, no ens escoltem», ha afirmat Rosa. La frase ha format part del fil conductor de la seva ponència, articulada al voltant del concepte de ressonància, una de les aportacions més conegudes del seu pensament. Per al sociòleg, la democràcia és també una forma de relació amb els altres. I **aquesta relació necessita recuperar la capacitat de deixar-se interpel·lar**.

Societat que vol controlar-ho tot

Rosa, conegut per la seva teoria de l'acceleració social i per la seva anàlisi de la relació de les societats modernes amb el temps, ha dit a la capital catalana que **la modernitat ha convertit el creixement, la innovació i l'acceleració en imperatius permanents**. «La promesa d'una vida millor s'ha associat a una capacitat cada vegada més gran de controlar el món», ha assegurat.

Però aquesta promesa, ha assenyalat, no s'ha complert plenament. «**No hem creat un món just**», ha dit. I, tanmateix, continuem accelerant. La modernitat, ha afegit, tendeix a voler dominar les circumstàncies, com si la bona vida depengués sobretot de fer el món més controlable.

En aquest context, ha introduït una idea que travessa la seva obra: la ressonància no és el contrari de l'acceleració, sinó **una**

altra manera de relacionar-se amb el món. Per a l'expert alemany, consisteix a deixar de concebre-la exclusivament com una forma de domini. «**Quan una cosa ens toca de prop, ens crida; llavors escoltem, i no la volem matar**», ha explicat.

La ressonància implica respondre sense pretendre controlar-ho tot i acceptar que aquesta resposta també ens pot transformar. No és, per tant, una actitud passiva, sinó una **forma d'obertura** que permet actuar sense convertir necessàriament l'altre en un objecte de control.

La por que busca un culpable

El sociòleg ha relacionat aquesta pèrdua de ressonància amb **l'auge de l'extrema dreta**. Quan una societat viu una experiència d'alienació —quan les persones senten que no controlen el seu entorn ni el seu futur—, ha advertit, és fàcil que apareguin discursos que ofereixen una explicació simple: el problema són els qui venen de fora.

Hartmut Rosa, durant la seva intervenció al Seminari sobre democràcia i religió celebrat aquest dimarts a Barcelona. | Foto: Flama

«L'extrema dreta personifica el sentit d'alienació i posa la culpa als forans», ha afirmat. La seva crítica ha apuntat a la temptació de respondre a les dificultats socials des de la por, el tancament i l'agressió. La referència a Ceuta ha funcionat així com una imatge de la crisi democràtica: una societat que ja no sap escoltar l'altre acaba convertint la diferència en una frontera. I, en aquest punt, Rosa ha reivindicat una «**atenció alta**», una disposició a percebre i a ser sensibles a allò que ens crida l'atenció. «Només podem ser ressonants si ens obrim als altres», ha insistit.

La religió com a espai d'escolta

La ponència s'ha articulada al voltant del seu llibre *Demokratie braucht Religion*, publicat en català per Fragmenta Editorial amb el títol [A la democràcia li cal la religió urgentment](#). El volum, traduït per Marc Jiménez Buzzi, recull les tesis centrals del seu pensament sobre **la relació entre religió, democràcia i ressonància**. El segell barceloní també n'ha publicat la versió castellana, *La democracia necesita la religión con urgencia*.

Rosa ha presentat la religió com una possible **font de valor** i de transformació, recordant, una conversa amb el filòsof Charles Taylor, que havia estat professor seu, en què aquest li va dir que la religió és una font de valor. Al seu parer, la religió pot oferir espais, temps i pràctiques que modifiquen la nostra actitud davant del món: **ens permeten passar de l'acció permanent a la recepció**, de la voluntat de domini a la capacitat d'escolta.

En un temple, ha explicat, la persona pot experimentar una manera diferent de ser al món. La llum, el silenci, els rituals i la disposició de l'espai poden afavorir aquesta obertura. La religió permet mirar cap endins i cap enfora, i pot esdevenir un lloc on

la persona es deixa tocar per una realitat que no controla. «**La religió és l'antídot de la destrucció**», ha afirmat.

La força que també pot deformar-se

Rosa, però, ha introduït una cautela essencial. La religió no és automàticament ressonant. També pot convertir-se en una forma de control, imposició i totalitarisme. «Compte», ha advertit, perquè la religió pot arribar a fer exactament el contrari del que ell reivindica: **proclamar que posseeix la veritat i pretendre imposar-la als altres**.

Aquesta ambivalència obliga a entendre la religió no com una garantia automàtica de convivència, sinó com **una realitat que pot obrir espais d'escolta i transformació**, però que també pot quedar atrapada en la voluntat de domini. Per això, la seva proposta de l'expert no és oposar religió i modernitat, ni acceleració i ressonància, sinó recuperar una disposició que permeti a les persones actuar sense quedar atrapades en la voluntat de control. «**No hem d'oposar ressonància i acceleració**», ha dit.

Democràcia que necessita escoltar

La intervenció de Rosa ha acabat tornant al punt de partida: la democràcia. Si la ressonància consisteix a deixar-se tocar per allò que ve de fora i respondre-hi sense voler dominar-ho completament, aquesta actitud pot ser també una **condició de la vida democràtica**.

La política, ha assenyalat, necessita persones capaces d'escoltar, de deixar-se interpel·lar i de transformar-se en el contacte amb els altres. La religió, en aquest marc, pot aportar recursos —espais, temps, pràctiques i formes d'atenció— que

ajudin a **sostenir una cultura democràtica basada en l'escolta i la reflexió.**

Ramon Bassas, director general d'Afers Religiosos de la Generalitat, durant el seminari sobre democràcia i religió. Foto: Flama

El seminari, organitzat per la Direcció General d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya amb el suport de la Fundació «la Caixa», ha obert després de la ponència un debat amb les persones assistents, membres del Consell Assessor per a la Diversitat Religiosa i personal investigador dels projectes RELIG. La benvinguda ha anat a càrrec del director general d'Afers Religiosos, **Ramon Bassas**, i la cloenda, de la secretària general del Departament de Justícia i Qualitat Democràtica, **M. Teresa Casado**.

Llegeix més sobre:

Societat

Compartir notícia:

També et pot interessar:

